SoilCare

Πολιτικές για την υγεία του εδάφους με γνώμονα τους Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs)

ΣΥΝΟΨΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σεπτέμβριος 2020

Dr Jasmine Black,
Countryside and Community Research Institute

ΣΥΝΟΨΗ

Η υποβάθμιση του εδάφους είναι μία σημαντική πρόκληση για την ΕΕ και παγκοσμίως. Πολλοί από τους Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs), όπως διατυπώθηκαν στην Ατζέντα των Ηνωμένων Εθνών 2030, αναφέρονται στη γη και το έδαφος είτε άμεσα (Στόχοι 2, 3, 15) είτε έμμεσα (Στόχοι 6, 11, 13, 14). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει υπογραμμίσει την πρόθεσή της να εντάξει τους Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) στις Ευρωπαϊκές πολιτικές και αναγνωρίζει την ανάγκη για μία σαφή, μακροπρόθεσμη στρατηγική με σκοπό την πρόοδο.

Το πρόγραμμα SoilCare ερευνά και προωθεί τη χρήση Καλλιεργητικών Συστημάτων Βελτίωσης Εδάφους (ΚΣΒΕ) με σκοπό την ενίσχυση της ποιότητας των εδαφών και την θετική επίδραση στη βιωσιμότητα και την αποδοτικότητα. Τα ΚΣΒΕ είναι μία ολιστική προσέγγιση στη διαχείριση του εδάφους, αποτελούμενη από παρατεταμένα συστήματα αμειψισποράς και από έναν «ολοκληρωμένο» συνδυασμό εισροών και τεχνικών διαχείρισης. Εδώ παρουσιάζεται το τρόπο με τον οποίο τα ΚΣΒΕ συμβάλλουν στους Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs), καθώς και η ανάγκη για την σαφή παρακολούθηση και τον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό τους.

Οργανικά λιπάσματα και απευθείας σπορά

Μωσαϊκή διαμόρφωση εδάφους

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η επιχειρησιακή μετάβαση στη βιώσιμη διαχείριση γης, συμπεριλαμβανομένων των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs), απαιτεί ηγετική πολιτική. Οι παρακάτω επιλογές δύνανται να παρέχουν μία μετάβαση με οδηγό την πολιτική:

- **Σαφής καθορισμός της μεθοδολογίας για την παρακολούθηση των Στόχων της Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) – συντονισμός μίας τυπικής προσέγγισης**
- **Ενσωμάτωση κατευθυντήριων γραμμών και ποσοτικών στόχων σε επίπεδο Κρατών Μελών για τη μείωση της υποβάθμισης του εδάφους**
- **Προώθηση ειδικών ορθών πρακτικών για κάθε περιοχή μέσω των Καλλιεργητικών Συστημάτων Βελτίωσης Εδάφους (ΚΣΒΕ) με μακροπρόθεσμο όραμα**
- **Διευκόλυνση των μεταβάσεων σε ολιστικά ΚΣΒΕ για όλους τους αγρότες μέσω υποστηρικτικής πολιτικής**

Τα Καλλιεργητικά Συστήματα Βελτίωσης Εδάφους (ΚΣΒΕ) αντιμετωπίζουν απειλές για την υγεία του εδάφους και συμβάλλουν στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) μέσω μίας ολιστικής προσέγγισης στη γεωργία

@SoilCare_eu

Το πρόγραμμα SoilCare χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας Ορίζοντας 2020 της ΕΕ υπό το συμφωνητικό έργου No. 677407

Αυτός ο πίνακας παρουσιάζει πώς κάθε απειλή του εδάφους και το συνιστώμενο Καλλιεργητικό Σύστημα Βελτίωσης Εδάφους (ΚΣΒΕ) δύνανται να συμβάλλει στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) όπως αυτοί παρουσιάζονται στο πάνω μέρος του πίνακα.

		2 ZERO HUNGER	3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING	6 CLEAN WATER AND SANITATION	11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES	13 CLIMATE ACTION	14 LIFE BELOW WATER	15 LIFE ON LAND
ΑΠΕΙΛΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΔΑΦΟΣ	**Τύπος ΚΣΒΕ**							
Διάβρωση (αέρας και νερό)	Μηδενική άροση διαχείριση τοπίου, Κυκλοφορία σε καθορισμένες ζώνες							
Μείωση Οργανικής Ύλης	Ελάχιστη άροση, Επιστροφή καταλοίπων, Επίστρωση με αποσυντιθέμενα φύλλα, Χρήση κόπρου							
Συμπύκνωση (ή Συμπίεση)	Ελεγχόμενη κυκλοφορία, Χαμηλό φορτίο τροχού, Χαμηλές πιέσεις ελαστικών							
Μείωση της βιοποικιλό-τητας	Ελάχιστη άροση, Επιστροφή καταλοίπων, Μη χρήση φυτοφαρμάκων, Ελάχιστο λίπασμα							
Πλημμύρες και κατολισθήσεις	Διαχείριση επιφανειακής απορροής							
Τοπική και διάχυτη μόλυνση	Μη χρήση μολυσμένων εισροών, Δέντρα για τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης							
Αλάτωση	Στοχευμένη στράγγιση άρδευσης (φύτευση σε σαμάρια)							
Οξίνιση	Χρήση ασβέστη, χρήση κόπρου							
Ερημοποίηση	Διαχείριση τοπίου							

Πώς συμβάλλουν τα Καλλιεργητικά Συστήματα Βελτίωσης Εδάφους (ΚΣΒΕ) στους Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs);

Οι απειλές για το έδαφος σε όλη την Ευρώπη έχουν χαρτογραφηθεί από το πρόγραμμα SoilCare. Αυτό παρέχει μια καλή βάση για τα Κράτη Μέλη ώστε να κατανοήσουν τα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν, τα οποία στη συνέχεια θα συμβάλλουν στη μετάβαση προς την επίτευξη των σχετικών Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs). Στον παρατιθέμενο πίνακα απεικονίζεται ότι η υιοθέτηση συστημάτων καλλιεργειών που βελτιώνουν το έδαφος (SICS) δύναται να συμβάλλει στην επίτευξη πολλαπλών Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs).

Μέσω της αξιολόγησης αγροκτημάτων σε τοπική κλίμακα καθώς και ολόκληρων εκτάσεων σε περιφερειακή κλίμακα, δύναται να προσδιοριστεί το πιο κατάλληλο για εφαρμογή ΚΣΒΕ. Τα ΚΣΒΕ επιτρέπουν στους επαγγελματίες και άλλους ενδιαφερόμενους να εξετάσουν πολλαπλές τεχνικές διαχείρισης για πολλαπλά οφέλη.

Για παράδειγμα: ο περιορισμός του οργώματος και η ελεγχόμενη κυκλοφορία εντός του αγροτεμαχίου, η καλλιέργεια πολλαπλών ειδών που λειτουργούν ως κάλυμμα του εδάφους, η φύτευση δέντρων, καθώς και ο περιορισμός των λιπασμάτων και άλλων χημικών ουσιών για παράσιτα και ζιζάνια δύνανται να συμβάλλουν στη μείωση της φυσικής πίεσης στα εδάφη, περιορίζοντας ως εκ τούτου τη συμπύκνωση, αυξάνοντας τα θρεπτικά συστατικά και την οργανική ύλη τα οποία βελτιώνουν την υγεία του εδάφους, προστατεύοντας τα εδάφη από τη διάβρωση λόγω του ανέμου και της βροχής μέσω της φυτοκάλυψης, και μειώνοντας τις αρνητικές επιπτώσεις των χημικών στη βιοποικιλότητα. Επομένως, τα ΚΣΒΕ συμβάλλουν στη βελτίωση των συνθηκών ζωής σε ξηρά και θάλασσα, επιφέροντας καθαρισμό των υδάτινων σωμάτων για ανθρώπινη κατανάλωση, αλλά και βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση τροφίμων (δηλ. Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) 2, 3, 6, 11, 13-15).

Η αλληλεπίδραση πολλαπλών ενδιαφερομένων ομάδων, όπως υπευθύνων χάραξης πολιτικής, ερευνητών και κοινωνικών ομάδων, με την σύγχρονη ενίσχυση των αγροτών με σκοπό την ανάληψη ηγετικού ρόλου, δύναται να συμβάλλει στην προώθηση αυτών των ωφέλιμων γεωργικών πρακτικών. Κατά τη μετάβαση σε νέες μεθόδους, οι αγρότες μπορούν να ενισχυθούν μέσω υποστήριξης και συμβουλών. Προκειμένου να παρακολουθείται η εξέλιξη του περιορισμού της απειλής του εδάφους, θα πρέπει να μετρηθούν συγκεκριμένες τιμές αναφοράς στο αγρόκτημα και εν συνεχεία να παρακολουθούνται καθώς εφαρμόζονται τα Καλλιεργητικά Συστήματα Βελτίωσης Εδάφους (ΚΣΒΕ). Ομοίως, η πρόοδος των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) θα πρέπει να παρακολουθείται μέσω μιας ευρύτερης παρακολούθησης σε ολόκληρη την ύπαιθρο και την κοινωνία.

Απειλή για το έδαφος:
Μείωση οργανικής ύλης

Παραδείγματα Καλλιεργητικών Συστημάτων Βελτίωσης Εδάφους (ΚΣΒΕ):
Περιορισμός του οργώματος & Διαχείριση καταλοίπων

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) θετικά επηρεασμένοι:
2, 3, 13-15

Πώς μπορούν να εφαρμοστούν τα Καλλιεργητικά Συστήματα Βελτίωσης Εδάφους (ΚΣΒΕ) μέσω της πολιτικής της ΕΕ;

Επί του παρόντος, λίγα Κράτη Μέλη έχουν αφιερώσει πολιτικές ή στρατηγικές γης είτε εδάφους για να υιοθετήσουν τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs). Εξαιρέσεις αποτελούν η Πορτογαλία που αντιμετωπίζει αυτό το ζήτημα μέσω της εθνικής νομοθεσίας, και η Ιταλία η οποία έχει δεσμευτεί για την ουδετερότητα της υποβάθμισης της γης. Για να δείτε πώς μπορούν να εφαρμοστούν τα συστήματα καλλιεργειών που βελτιώνουν το έδαφος (SICS) καλύτερα μέσω των πλαισίων πολιτικής της ΕΕ, ανατρέξτε στη συνοπτική πολιτική μας σχετικά με τις **«Πολιτικές υγείας του εδάφους για την ΚΓΠ (Κοινή Γεωργική Πολιτική) και Αγρο-περιβαλλοντικές Οδηγίες»:** https://www.soilcare-project.eu/en/resources/policy-briefs Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τα Καλλιεργητικά Συστήματα Βελτίωσης Εδάφους (ΚΣΒΕ) και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs), ανατρέξτε στην έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής **«Παροχή υποστήριξης σχετικά με την υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης που αφορούν το έδαφος και τη γη σε επίπεδο ΕΕ»** εδώ: https://ec.europa.eu/environment/soil/index_en.htm

@SoilCare_eu

Το πρόγραμμα SoilCare χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας Ορίζοντας 2020 της ΕΕ υπό το συμφωνητικό έργου No. 677407.